

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Amor i mort sense etiquetes

ANDREU SOTORRA

Per Nilsson, *Si truca l'Anna*. Traducció de Rosina Nogales. Col·lecció *Columna Jove*. Columna Edicions. Barcelona, 2001. A partir de 15 anys.

Aquesta és una bellíssima història d'amor. No goso dir allò tan tòpic: "Com mai no s'havia escrit", perquè no seria veritat, ni que una faixa del llibre reproduïx la frase d'un, intuïtiu, crític alemany. Sí que és una bellíssima història d'amor -i de mort, atenció-, que troba la seva originalitat en el registre que utilitza i tal com l'autor la fa arribar al lector.

És evident que es tracta d'una novel·la que només vol arribar als lectors adolescents, però sobrepasa aquest llindar. Els adults, doncs, hi poden entrar sense pors ni reticències -hi haurien d'entrar- perquè hi trobaran una de les peces més ben relatades de les publicades aquest primer trimestre de l'any 2001.

L'autor, Per Nilsson (Malmö, 1954), és un professor d'institut suec que es dedica a les matemàtiques i la música. Amb aquest llibre va ser distingit amb el premi de Literatura Juvenil d'Alemanya, fa quatre anys. Els anomenats autors de literatura nòrdica tenen la mà trencada a aprofundir en la recerca de la passió humana perquè parixen -o beuen inconscientment- de referències que sembla que planin sempre en les seves obres (Ingmar Bergman, August Strindberg,

Per Nilsson és un professor d'institut que es dedica a les matemàtiques i la música

Henrik Ibsen). Si aquestes referències són ben destil·lades en una novel·la, els resultats no poden decebre mai.

Si truca l'Anna és una novel·la que té dos adolescents protagonistes. Però, miracle!, ni parlen com si tinguessin xiclet a la boca, ni els preocupen les bajanades de desenes d'adolescents de ficció literària que corren pel món, ni tenen els problemes ridículs que aclaparen la majoria de protagonistes granel·luts

de segons quines novel·les.

Els dos protagonistes de *Si truca l'Anna* viuen una història d'amor tan senzilla que té tota la força, precisament, en aquesta senzillesa.

L'estructura de la novel·la ajuda que el discurs de l'autor arribi encara més fluidament. Un aparent guió de pel·lícula permet reviure els moments més importants per mitjà d'escenes alternatives diferents que el lector podria triar si no fos que l'autor té l'a-

Aquesta novel·la tindria problemes d'edició si s'hagués escrit en català

vantatge de proposar i disposar a la vegada.

El mateix autor fa dir al seu protagonista: "Aquesta pel·lícula no tracta de l'amor [...]. Tracta de l'enamorament, la gelosia, l'enyor i... el sexe... Però de cap manera tracta de l'amor. L'amor, jo no sé què és, pensa". Diria que és la confessió clau de tota la novel·la. Aquella que pot fins i tot desvelar el lector d'un camí massa endolcit per introduir-lo en el camí de retorn cap al desenllaç on el color rosa es dilueix i la duresa de la realitat s'escola suaument, subtilment, en una mena d'eco llunyà de Romeu i Julieta.

L'amor i la mort, deia al principi. Per Nilsson parla de les dues úniques certeses de l'existència. Apunta al capdamunt quan toca l'amor i marca una línia final quan gosa tocar el suïcidi. Però hi ha un suïcidi, de fet, a *Si truca l'Anna*? Aquesta novel·la tindria seriosos problemes d'edició si s'hagués escrit en català, on, cada vegada més, es torna a filar molt prim en allò que es publica per a joves, amb la consegüent autocensura dels autors. En conseqüència, tampoc no hauria obtingut mai el premi de Literatura Catalana Juvenil, si és que existís. Per millorar aquest perill que ha rebotat per amenaçar-nos, llegiu *clandestinament Si truca l'Anna* i, com un acte prohibit, feu-la llegir també als adolescents que us envolten. Entendran que, malgrat l'admirat Harry Potter i les novel·les de sèrie juvenils, encara hi ha literatura sense etiquetes.

Didier Lévy, *Com esdevenir un príncep blau en deu lliçons*. Il·lustracions d'Isaac Bosch. Traducció de Jaume Huch Camprubi. Col·lecció *Grumets*. Editorial La Galera. Barcelona, 2000. A partir de 7 anys.

Joles Sennell, *La carta rebel*. Il·lustracions d'Ignasi Blanch. Col·lecció *Peripècies*. Editorial La Galera. Barcelona, 2000. A partir de 5 anys.

Josep M. Aloy, *Una picoreta estranya*. Il·lustracions de Gisela Martínez. Col·lecció *Peripècies*. Editorial La Galera. Barcelona, 2000. A partir de 7 anys.

Quan s'és un gripau, quina és la bona recepta per esdevenir un príncep blau? On es pot trobar una princesa tan desgraciada com perquè us faci un petó? I, sobretot, després de deixar el bassal i arribar al somiat palau, ¿quina vida us espera? L'autor exposa en deu lliçons la seva experiència.

Aquella carta volia ser diferent de totes les altres cartes que havien existit abans que ella. I es nega a viatjar. Per tal de convèncer-la, les autoritats postals li envien una fada carterera, que després de diversos temptejos la converteix en una carta màgica que porta a cada destinatari el missatge que necessita per ser més feliç.

El protagonista, un nen de dos anys, li agafa estimació a una grua imensa que ajuda a construir una casa al seu barri. Quan l'edifici està acabat i treuen la grua, el nen se sent trist. Però ben aviat la casa s'omple de vida i es fa amic d'una nena que hi viu. Els sentiments, ara, són més intensos. Les divertides pessigolletes a la panxa el fan feliç.

NACHO CASANOVAS

Temptejos

JOSEP GÁLVEZ

CÒMIC

Cri i Nacho ... *y te diré quién eres...* Ediciones de Ponent. Onil, 2000.

Vane, Nacho, David i Gerardo. *Cambiovída*. Ediciones de Ponent. Onil, 2000.

Cambiovída i ...*y te diré quién eres...* són dues obres que comparteixen molts punts en comú del context creatiu, a més de la mateixa editorial i un dels autors. Els antecedents dels autors de *Cambiovída* com a productors del *fanzine Como vacas mirando el tren*, evidencien una pro-

cupació per aconseguir un estil narratiu propi. Tendència compartida, naturalment, per altres autors joves que per la inòpia del mercat, incapacitat per a la integració d'aquesta, pot caure en el parany d'aïllar-se en una bombolla experimental.

La materialització d'aquest perill pot conduir, de fet ja està conduint, la nova història cap a una bipolarització artificial entre la comercialització buida i la pràctica de confosos temptejos formals. *Cambiovída* i ...*y te diré quién eres...* que parteixen d'idees interessants però de difícil materialització narrativa, evidencien la llunyania que existeix entre l'ambició creativa i la seva concreció. *Cambiovída* pretén escenificar quatre tipus de crisi vital per

conduir-les cap a una resolució conjunta, però malgrat l'existència de prou bons moments es perd en l'acumulació de missatges en un àmbit narratiu molt obert i propici a la dispersió. ...*y te diré quién eres...* convida al lector a compartir la perspectiva de *voyeur* de l'autor i jugar a inventar o completar històries tretes de la realitat quotidiana. És aquest un plantejament força atractiu però que en aquesta obra funciona més com a aproximació experimental que com a relat.

Cri i Nacho demostren capacitat de copsar petits moments dramàtics i d'esbossar personatges potencials, però els falten mecanismes de recreació més dinàmics i amb més interès dramàtic.